

Bedelaars in de handen van mensenhandelaars: rapport 2016 mensenhandel en mensensmokkel

Zoals elk jaar maakt Myria in zijn rapport Mensenhandel en Mensensmokkel een onafhankelijke evaluatie van het beleid op dat gebied. Dat is een van zijn opdrachten als onafhankelijk Nationaal Rapporteur inzake mensenhandel voor België. Myria publiceert zijn rapport in de aanloop naar de Europese Dag tegen Mensenhandel op 18 oktober. Dit jaar wijdt Myria de focus van zijn rapport aan het thema van de bedelarij.

Uitbuiting van de bedelarij: een miskende vorm van mensenhandel

Bedelarij is niet strafbaar op zich. Myria focust in zijn rapport op de *uitbuiting* van de bedelarij, een onderbelichte maar daarom niet minder schrijnende vorm van mensenhandel. Bedelaars die uitgebuit worden, zijn in de eerste plaats potentiële slachtoffers van mensenhandel en moeten zeker niet benaderd worden vanuit een optiek van overlastbestrijding. Myria stelt vast dat de detectie en identificatie van slachtoffers zeker beter kan. Zij vormen een erg kwetsbare groep, zeker als het om minderjarigen gaat, waarvoor de politiediensten, magistraten en andere actoren meer gesensibiliseerd moeten worden. De nieuwe omzendbrief van het college van procureurs-generaal (COL) is in dat verband alvast een belangrijke stap.

Uit de analyse van de dossiers waarin Myria zich burgerlijke partij stelde en uit interviews met experts blijkt dat twee types dossiers eruit springen: dossiers met volwassen Roma met een handicap en gemengde dossiers waarin verschillende uitbuitingsvormen gecombineerd worden en vooral minderjarige Roma betrokken zijn. Een belangrijke vaststelling daarbij is dat bijna alle dossiers rond uitbuiting van de bedelarij uitsluitend Roma van de laatste generaties uit Oost-Europa betreffen. Toch is het essentieel om de beeldvorming rond die etnische minderheid bij te stellen: de interne diversiteit binnen de Romagemeenschap is enorm en het is maar een heel kleine minderheid die bedelt.

Een humane benadering van smokkelslachtoffers levert op

België blijft een draaischijf voor mensensmokkel die vooral floreert langs de E40-autosnelweg. Dat blijkt ook uit de dossiers die Myria opvolgt. Bij smokkelintercepties is een humane benadering van de slachtoffers niet alleen noodzakelijk. In een sfeer van vertrouwen zijn de slachtoffers makkelijker geneigd om bijvoorbeeld hun mobiele telefoon vrijwillig door de politie te laten controleren of verklaringen af te leggen die een meerwaarde voor het onderzoek vormen. Bij mensensmokkel in verzwarende omstandigheden zoals geweldpleging of de aanwezigheid van minderjarigen moeten de slachtoffers het specifieke slachtofferstatuut aangeboden krijgen en doorverwezen worden naar een gespecialiseerd opvangcentrum.

België kan buigen over meer dan twintig jaar expertise in de strijd tegen mensensmokkel. Het is ook een van de weinige Europese landen met een netwerk van magistraten die gespecialiseerd zijn in de strijd tegen mensensmokkel. Toch verdient de internationale samenwerking nog verdere prikkels, onder meer om de financiële tussenschakels te bestrijden. Ook het gebruik van sociale media als onderzoeksmethode moet verder ontwikkeld worden.

Gemeenschappelijke actiedagen tegen economische uitbuiting

Ook de strijd tegen frauduleuze detachingsconstructies die tot mensenhandel kunnen leiden, is gebaat met meer internationale samenwerking. Een positieve aanzet daartoe is de Joint Action Day Labour Exploitation waarbij de arbeidsinspectiediensten in 21 EU-landen, met ondersteuning van Europol, gerichte controles deden naar economische uitbuiting. In België nam de Sociale Inspectie de organisatie op zich. Het project toont aan dat samenwerking tussen inspectiediensten in zowel de herkomst- als de bestemmingslanden mogelijk en effectief is in de strijd tegen frauduleuze detachingsconstructies die tot mensenhandel kunnen leiden. Zo wendden de deelnemende landen met succes een aantal nieuwe methodieken aan zoals de inschakeling van Roemeense arbeidsinspecteurs bij de controle van Roemeense transportondernemingen.

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijk openbare instelling met drie wettelijke opdrachten: de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel stimuleren, de overheden informeren over de aard en de omvang van de migratiestromen en de grondrechten van vreemdelingen beschermen. Myria is ook de onafhankelijke component van het mechanisme van Nationaal Rapporteur Mensenhandel voor België. Myria is een van de twee instellingen die in maart 2014 de bevoegdheden erfde van het oude Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, naast Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum.

• **PERSCONTACT**

Tom Vanhoren • T +32 (0)2 212 30 62 • M +32 (0)475 91 18 03 • tom.vanhoren@myria.be